

процес інформування щодо змісту Освітньо-кваліфікаційної характеристики спеціальностей в Україні не налагоджений належним чином. Виникають випадки коли випускник, який після закінчення ВНЗ йде реєструватися для пошуку роботи в центр зайнятості, не може чітко сказати, на які посади він може претендувати. Тому, на наш погляд, доцільно було б на державному рівні розробити класифікатор відповідності освітніх кваліфікаційних рівнів ВНЗ та посад Державного Класифікатора професій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Державний класифікатор. ДК 003-95. Класифікатор професій. Затверджений Державним комітетом України по стандартизації, метрології та сертифікації від 25 липня 1995 року № 257.
2. Державний класифікатор України. ДК 009-96. Класифікація видів економічної діяльності. Затверджений Державним комітетом України по стандартизації, метрології та сертифікації від 22 жовтня 1996 року № 441.
3. ДСВО 01-98 Основні положення.
4. ДСВО 02-98 Терміни і визначення.

О. І. ГОЙЧУК, д-р. екон. наук (Національний аграрний університет)

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ЗА ГАЛУЗЕВИМ ПРИНЦИПОМ

Компетентність і професіоналізм державних службовців — важливі складові ефективного управління державою. Тому якість професійної підготовки цієї категорії фахівців визначає стратегію розвитку держави. Це особливо важливо в умовах інтегрування України в європейську спільноту, коли необхідно розбудувати українську державу на відповідних правових і демократичних засадах, що є спонукальним мотивом до пошуку найбільш ефективних шляхів професійного навчання державних службовців, враховуючи галузеві особливості їх управлінської діяльності.

Одним з галузевих вищих навчальних закладів, який єдиний в Україні готує магістрів державної служби за спеціалізацією «Державне регулювання АПК», є Національний аграрний університет.

Безпосередньою підготовкою фахівців даної спеціалізації займається факультет підготовки і підвищення кваліфікації керівних кадрів АПК Навчально-наукового інституту післядипломної освіти НАУ. Метою діяльності факультету є реалізація положень державної політики в галузі вищої аграрної освіти щодо задоволення потреб АПК у здійсненні підготовки та підвищення кваліфікації керівних кадрів сільського господарства.

Прийом на навчання в освітній галузі «Державне управління» за спеціалізацією «Державне регулювання АПК» відбувається на конкурсній основі за результатами вступних іспитів серед осіб, які мають вищу освіту, стаж більше одного року на державній службі, що безпосередньо пов'язана з галузевим управлінням, або диплом з відзнакою, який отримано поточного року. До вступних екзаменів допускаються особи, які мають направлення органів державної влади або органів місцевого самоврядування, та знаходяться в резерві на відповідні посади в цих органах.

Критичне переосмислення змісту освітньо-професійної програми підготовки магістрів за спеціальністю «Державна служба» освітньої галузі «Державне управління» вимагає постійного його удосконалення і особливо варіативної частини навчального плану.

Якщо нормативні дисципліни освітньо-професійної програми спрямовані на загальну професійну підготовку слухачів до державної служби, виконання ними нормативних, аналітичних, проектних, облікових, організаційно-розпорядних та консультативно-дорадчих функцій, то варіативна частина передбачає урахування галузевих особливостей управління.

Вищезгадана освітньо-професійна програма вимагає такі нормативно навчальні дисципліни: «Методологія системного підходу до наукових досліджень», «Правове забезпечення державного управління», «Економіка», «Державне управління», «Державна служба», «Соціальна та гуманітарна політика», «Політологічні аспекти державного управління», «Організація діяльності державного службовця», «Технологія комп'ютерних мереж», «Психологія управління», «Ділова іноземна мова» [1].

Варіативна частина навчального плану, що враховує галузеві особливості державного управління, має формуватися з урахуванням сучасної спеціалізації управлінської діяльності в системі регулювання АПК (рис. 1).

Нині варіативна частина навчального плану включає такі дисципліни як «Економіка продуктового комплексу», «Екологія і економіка», «Аграрно-правові відносини», «Аграрна політика»,

«Державне регулювання АПК», «Менеджмент та маркетинг в АПК», «Економіка сільських територій».

Однак сучасна спеціалізація управлінської діяльності в аграрному секторі вимагає спеціальних знань, що пов'язані з особливостями управління різними галузями сільськогосподарського виробництва. Це обумовлює необхідність в розширенні і заміні окремих дисциплін варіативного блоку на навчальні курси, що дають уміння і навички майбутнім державним службовцям для управління в тих галузях аграрного сектора, фахівцями яких вони є відповідно до своєї базової освіти.

Так, для підготовки магістрів державної служби, що будуть спеціалізуватися в управлінській діяльності в питаннях організації виробництва, переробки та маркетингу рослинницької продукції доцільно включити такі навчальні дисципліни, як «Агробізнес в рослинництві», «Біржовий ринок рослинницької продукції», «Менеджмент і маркетинг в рослинництві», «Технологічний сервіс в рослинництві», «Аграрно-правові відносини і аграрна політика», «Державне регулювання АПК», «Дорадництво в рослинництві», «Економіка і екологія сільських територій».

В той же час структура навчального плану підготовки магістрів за спеціальністю «Державна служба», спеціалізацією «Державне регулювання АПК» в частині управління інженерно-технічним забезпеченням має включати такі дисципліни як «Державне регулювання в енергетиці АПК», «Енергоменеджмент та аудит в АПК», «Аналіз техніко-технологічних систем», «Матеріально-технічне забезпечення АПК», «Сервісні підприємства АПК», «Держтехнагляд і якість машин», «Енергоінженіринг».

В процесі підготовки магістрів застосовуються такі інтерактивні методи, як лекції, семінарські обговорення тощо, які допомагають утримувати увагу слухачів різного рівня та віку, як молодих людей, так і досвідчених державних службовців. Застосовуються також відкриті лекції, на які запрошуються державні службовці з великим досвідом і знаннями державного управління, щоб висвітлити теми та проблеми цього роду діяльності.

Рис. 1. Підготовка магістрів за спеціальністю «Державна служба» відповідно до спеціалізації управлінської діяльності в системі регулювання АПК

Програма підготовки магістрів також передбачає обов'язкове стажування в органах державної влади та органах місцевого самоврядування з метою набуття практичних навичок при застосуванні отриманих теоретичних знань. За результатами стажування слухачі готують звіт. Випуск слухачів магістратури відбувається після захисту магістерської роботи на актуальну тему по проблемам удосконалення державного управління.

На замовлення Світового банку в 2005 р. його експерти за підтримки Центру сприяння інвестиційному розвитку державної служби при Головному управлінні державної служби України провели оцінку системи професійної підготовки державних службовців в Україні і підготували звіт, в якому висвітлили побажання і шляхи удосконалення підготовки і підвищення кваліфікації державних службовців. «Учасників місії вразив високий рівень освіти, яку отримують державні службовці» в Україні [2, с. 12]. Однак узагальнюючи свої дослідження, експерти зазначи-

ли, що наявна система професійної підготовки є достатньо формалізованою, яка зосереджена здебільшого на освітніх програмах і недостатньо використовує практичний аналіз потреб у професійній підготовці та програм, спрямованих на підготовку державних службовців для виконання конкретних завдань на робочих місцях.

Отже, нині необхідний пошук більш практично орієнтованої моделі професійної підготовки у системі державного управління, що враховує і галузеві особливості в сфері державного управління. Професійна підготовка має бути спрямована на допомогу державному службовцю покращати професійні уміння або змінити стиль поведінки з метою поліпшення ефективності його роботи, адже професійна державна служба — це особлива діяльність, яка охоплює значно більше, ніж просто професійне виконання службових обов'язків. Магістри державної служби мають отримати функціональні навички з урахуванням галузевих особливостей управління, що перетворить їх на досвідчених працівників, керівників, лідерів в такій складній галузі як агропромислове виробництво. Саме такий підхід має бути закладений при пошуку шляхів удосконалення навчальної програми підготовки магістрів державної служби за спеціалізацією «Державне регулювання АПК», у наданні їм можливості набувати навички, які необхідні державним службовцям для виконання ними своїх обов'язків відповідно до спеціалізації управлінської діяльності в АПК.

ЛІТЕРАТУРА

1. Державна служба. Зб. навчальних програм нормативних дисциплін освітньо-професійної програми підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня магістр за спеціальністю «Державна служба» освітньої галузі «Державне управління» / За ред. О. Ю. Оболенського. — К., 2001. — 128 с.

2. *Десмонд Дж. Келлі* Оцінка системи професійної підготовки державних службовців в Україні. Звіт. Підготовлений на замовлення Світового банку за підтримки Центру сприяння інвестиційному розвитку державної служби при Головному управлінні державної служби України. — К., 2005. — 32 с.

Ю. Е. ГУБЕНІ, канд. екон. наук, доц.
(Львівський державний аграрний університет)

ДОСВІД ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН ПІДПРИЄМНИЦЬКОГО СПРЯМУВАННЯ